

Dyrskuerne i Frankrig.

(Efter de officielle, til det franske Indenrigsministerium indsendte, og af dette offentliggjorte Rapporter, ved Lector B. Prosch.)

Det var først seent, at man i Frankrig fik Die for den overordentlige Betydning, som Udviklingen af Landbovirksomheden har ikke alene i statsøkonomisk, men ogsaa i social og politisk Henseende, der maatte støde ydre tvingende Omstændigheder til, som høie Priser og utilstrækkelige Næringsmidler (eller idetmindste Frygt for saadan Eventualitet), førend det blev klart for Regjeringerne, at det ikke var nok med høie Toldsatser at værne om den indenlandske Production, men at det ligeoverfor Beslyttelsens mere søvndyssende Virkninger var dobbelt nødvendigt at anspore Jordbrugerne til forsøgede Anstrengelser. Blandt hertil sigtende Midler syntes intet at overgaae de allerede længe i England brugte Udstillinger, deels af Huusdyr, deels af Agerdyrkningsproducter og Agerdyrkningsredskaber; thi ikke alene tjente Præmierne til at belønne en usædvanlig Dygtighed, og til at henlede Opmærksomheden paa mindre bemærkede Fortjenester; men den Overføgt, saavel Udstillere som blotte Besøgere erhvervede, den gjensidige Kritik, som de i samme Retning bestjæftigede fik Veilighed til at underkaste hinandens Præstationer, virkede baade belærende, opmuntrende og ansporende i vide Kredse.

Det første franske Dyrskue fandt Sted i Poissy, d. 8de Febr. 1844, under Cunin-Gridaines Ministerium, og var beregnet paa Slagtekvæg alene, nærmest i Lighed med de engelske Dyrskuer i Smithfield. Hornkvæget bedømtes i 3 Afdelinger; den første for Kvæg af levende Vægt ikke under 700 Kilogr. *), uden Hensyn til Alder, for hvilken var udsat 3 Præmier paa 1100, 900 og 700 Francs; en anden for Kvæg ligeledes uden Hensyn til Alder, af en levende Vægt ikke over 699 Kilogr., med 3 Præmier paa 800, 700 og 500 Frs.; og den tredje for Kvæg, uden Hensyn til Vægt, men ikke over 4 Aar, med Præmier paa 1200, 1100, 800 og 600 Frs. De under 1ste og anden Afdeling præmiebelønnede Dyr kunde concurrere paany til Præmierne under 3die. — Faarene bedømtes i Lodder paa ikke under 20 Individier; 1ste Afdeling af en levende Vægt af 40 Kilogr. og derover pr. Stk., 2den Afdeling af en Vægt under 40 Kilogr. pr. Stk. Under iøvrigt lige Forhold tilfaldt Præmien de yngste. Præmierne i hver Afdeling udgjorde 600, 500, 400 og 300 Frs. — Først i 1851 begyndte man ogsaa at udsætte Præmier for Sviin. —

De Ord, med hvilke Hvert, General-Inspektør for de franske Veterinairskoler og Skæferier, som Præsident indledede Jurvens første Kjendelse, udtalte klarere den Tanke, som Præmieansættelsen allerede antydede, nemlig: at man af Hensyn til de saa høist forskjellige Agerdyrkningsforhold i Frankrig ikke troede at kunne opstille en eneste Kategori, saaledes som det engelske Selskab gjør det, men at man maatte aabne de mindre Racer en Udsigt, naar ikke flere Egne og Provindser skulde ansee sig tilfidesatte; og for det andet, at det af Hensyn til det stigende Kjødforbrug og de høie Priser paa dette ypperste Næringsmiddel var af Vigtighed at opmuntre til Tillæg af tidligt modne Slags. Dette sidste Punkt staaer atter i Forbindelse med det (siden 1837) stadige Indkjøb af Korthornskvæg i England, og hvis Hensigt var deels at levere en reen

*) et Kilogram = 2 danske Pund.

og akklimatiseret Stamme (i egne Kvægghold, vacheries, først i Alfort, senere i Pin i Normandiet), deels at udbrede Racen blandt Dyrætterne i Frankrigs rigere Provindser.

Et lignende Dyrskue afholdtes i 1845, kun at der tilføiedes en Bestemmelse, ifølge hvilken de præmiebelønnede Hoveder fulgtes til Slagterhuset og til Udsalgéboden, idet ikke alene den levende Vægt og Slagtervægten konstateredes, men tillige Vægten af Kjød ligeoverfor Vægten af Talg, Hud, Indvolde og Affald, samt endelig ogsaa Vægten af de forskjellige Kjødstykker, som komme i Handelen og som betales meget forskjelligt. Herved opnaaedes, at de velbyggede og kjødrige Racer saaes i deres rette Lys ved Siden af de grove og knokkelsvære; og kommer hertil, at det i Reglen findes anført, i hvilken Tid og ved hvilken Fodring (ved hvilket detaileret Forbrug af de forskjellige Fodemidler) Dyret har opnaaet sin Udvikling i Slagtningsøieblikket, — samt at det Tab, som en længere Transport gjerne medfører, ligeledes søges konstateret ved forudgaaende Veining (eller Maaling med Dombasles Vaand) —, saa vil det ikke kunne negtes, at der ved saadan sammenlignende Prøvelse af de forskjellige Individer tillige er givet et væsentligt Bidrag til Besvarelse af det Spørgsmaal, hvilken Rolle de forskjellige Sider af Holdet (Fodringen, Alderen, Racen o. s. v.) udøve paa det endelige Udbytte.

Eksempelviis anføres her tvende Schemata:

Stud.	1ste Præmie i 3die Afdeling.	Ko: Miss Walter.
Udfillingsdag	18de Marts 1845.	Udfillingsdag 31te Marts 1847.
Alder	3 Aar 9 Maaned.	Alder 7 Aar 6 Maaned.
Gier	Masé fra Martou (Gher).	Race Rothorn.
Race	Charolaise.	Dyrætter Booth, Cottam, Nottinghamshire, England.
		Feder Pousery, Filialanstalt af Pin.
Kjøber	Pottier, Slagter i Paris.	Kjøber Slagter Legrand i Montmartre.

Anvendt Transport: Tilvands
til Orleans, og fra Orleans til
Poissy pr. Jernbane.

Levende Vægt 832 Kilogr.

	Kilogr.	pCt.
Vægt af de 4 Fjer- dinger, Hud og Talg	638½	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	76,3	
Vægt af de 4 Fjer- dinger alene . . .	514	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	61,7	
Vægt af Talg . . .	78	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	9	

Maal } 1,48 Met. i Høide. *)
2,55 " Brystomfang.
0,79 " Brede mellem
Hofterne.

tilbagelagt Vei for at komme til
Dyrskue 377 Kilometres.

Anvendt Transport: Køen er
drevet til Landingspladsen ved Al-
lier (66 Kilom.), derfra indskibet
til Orleans; fra Orleans til Paris
og fra Paris til Poissy med Jern-
bane. Fra Poissy tilbage til Paris
ligeledes.

Fedningsmaade: Fedningen be-
gynndt den 10de Octbr. 1846. Der
er anvendt 1492 Kilogr. Enghø,
7250 Kilogr. Runketroer, 372
Kilogr. Klib, 180 Kilogr. Avner,
712 Kilogr. Oliefager, 6 Hectoliz-
trer Biffer, 154 Litr. Byg, 186
Litr. Bønner, 18 Kilogr. Salt, 11
Kilogr. foenum græcum. Fed-
ningens Varighed 167 Dage.

Levende Vægt: Præmie dagen (29de
Marts) i Poissy. . . . 962 Kilogr.
Slagtningens dagen (7de
April) i Slagterhuset. 920 Kilogr.
Vægttab. 42 Kilogr.

	Kilogr.	pCt.
Vægt af de 4 Fjer- dinger, Hud og Talg	743½	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	80,8	
Vægt af de 4 Fjer- dinger alene . . .	627	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	68,2	
Vægt af Talg . . .	70	
o: i Forhold til den levende Vægt . . .	7,6	

*) 1 Meter = 1,549 danske Alen o: 38½ Tommer. 1 Hectolitre er 100
Litrer, og hver Litre c. 1 dansk Pot. 1 Kilometer = 1000 Meter = 1595
danske Alen eller lidt over ¾ Meil.

Kilogr. pCt.
 Vægt af Hud 46½

o: i Forhold til den
 levende Vægt 5,6

Kilogr. pCt.
 Kjøb af 1ste Kvalitet 161 o: 32

" af 2den " 127 o: 26

" af 3die " 212 o: 42

Tab 14

514 Kilg.

Kjøbets Bestaffenhed: god anden Kva-
 litet.

Fedtets Bestaffenhed: god.

Kilogr. pCt.
 Vægt af Hud 46½

o: i Forhold til den
 levende Vægt 5,0

Kilogr. pCt.
 Kjøb af 1ste Kvalitet 213 o: 34

" af 2den " 144 o: 23

" af 3die " 270 o: 43

627 Kilg.

Kjøbets Bestaffenhed: god, ikke mar-
 moreret nok.

Falgens Bestaffenhed: god, moden, af
 Farve som nyfærnet Smør.

Samme Aar indførtes ogsaa den prisværdige Bestem-
 melse, at de Dyr, der belønnes med 1ste Præmie i deres
 Kategorie, afbildedes og lithogropheredes; herved har man
 været istand til at belægge Dommen og den samme ledsagende
 Beskrivelse med et controllerende Utskift af objectivt Værd,
 og man forklarer sig tillige en Leilighed til at sammenligne
 flere Aars Udbylter med hverandre, hvorved det først bliver
 muligt at bedømme, om et eller andet fulgt Princip har baaret
 gode Frugter, og om Kvægholdet i det Hele taget er gaaet
 frem, og da i hvad Retning.

Disse Afbildninger udgjøre Dele af de officielle Rapporter, som de an-
 satte Generalinspektører for Agerdyrkingen (og for Landbovirksomheden i det
 Hele taget) aarligen indgive til Departementet (eller Ministeriet) for Ager-
 dyrkning og Handel, og som dernæst af dette offentliggøres; Afbildningerne
 ere i Reglen udførte efter Daguerreotypie, af passende Format (stor imperial
 8 vo), og ikke sjældent af kunstnerisk Værd.

Kvægets Afdeling efter Vægt gav snart Anledning til
 Indsigelse, og allerede i 1847 bestemtes det, at hver enkelt
 Race skulde concurrere for sig; dette Princip er siden
 fastholdt og udvidet, uagtet det ikke har manglet paa Be-
 stræbelser, navnlig fra Opdrætternes Side, derimod. Dog
 er der optaget egne Afdelinger for krydsede Dyr, hvorved en
 nyttig Sammenligning er lettet for Opdrætterne, og ligeledes bibe-
 holdtes Afdelinger for tidligtmodne Dyr uden Hensyn til Race. En-

delig oprettedes ogsaa en Hoved- eller Gresspræmie, svarende til vor Kongepremie, for det bedste Individ blandt samtlige udstillede uden Hensyn til Race; herved er givet Leilighed til en Sammenligning mellem Racerne indbyrdes.

Foruden det almindelige Dyrskue for hele Landet i Poissy indstiftedes allerede tidlige andre Provinds-Skuer i Lyon og i Bordeaux; saaledes i Lyon 1847 og i Bordeaux 1849, og senere paa endnu flere Steder, som Lille, Nantes og Niamez. De ere for en Deel fremkaldte af Hensyn til de lokale Egenommeligheder, men for en Deel ogsaa af Provindsial-Egoismen; i Begyndelsen modsatte Administrationen sig, eller rettere dens Raadgivere, nemlig Agerdyrkningsinspekturerne og Lærerne ved Veterinair- og Landboskolerne, undlode ikke at gjøre opmærksom paa, hvormeget Oversigten vandt ved en Sammenstilling af forskellige endog forskjelligartede (heterogene) Racer, hvorledes Adspaltelsen vilde sprede Opmærksomheden, og svække Interessesen; men under Trykket af Opinionen blandt Opdrætterne maatte den efterhaanden mere og mere give efter. Ved disse Provinds-Skuer vare Præmierne dog ikke saa høie, den højeste i Reglen 800 Frs.; i Poissy derimod ikke alene bibeholdtes Præmierne, men de forøgedes endog i Antal og Værdi; for de unge Stude saaledes til 5 i Tallet (den højeste paa 1500 eller 1200 Frs.), og Kongepremien ansattes undertiden til 1500, undertiden som i 1851 til 2500 Frs.

Dyrskuerne vare ogsaa i Begyndelsen temmelig smaa; saaledes i Poissy 1844 kun 30 Stude og 18 Lødder Faar; men Aaret efter var der allerede 66 Stude og 30 Lødder Faar. I Bordeaux 1849 44 Stude og 6 Lødder Faar. I Lyon samme Aar 25 Stude og 3 Lødder Faar; i Poissy samme Aar 61 Stude og 19 Lødder Faar. Men i 1851 mødte i Poissy 159 Stude og 43 Lødder Faar, og i 1855 179 Stude, 23 Kalve, 16 Lødder Faar og 55 Sviin.

Da det er Regjeringen, der udsætter Præmierne, har den ogsaa forbeholdt sig Valget af Juryn; denne bestaaer for Slagtekvæg-Skuerne af 4 Opdrættere, valgte blandt den repræsenterede Egn's meest anseete Landmænd, af 3 Embedsmænd, nemlig Agerdyrkningsinspekturer, Forstandere for Mynster-

gaarde og offentlige Lærere i Huusdyrhold og Huusdyravl (Zootechnie), samt af 3 Medlemmer af Syndikatet for Slagterne i Paris, Lyon, Bordeaux eller anden Provinds-Hovedstad; hertil er ofte adjungeret en yngre Embedsmand i Agerdyrkningsministeriet som Sekretær.

I Forbindelse med Dyrskuerne har Regjeringen nu og da sat sammenlignende Forsøg med forskjellige Racers Fødnings-evne, saaledes at det oplystes, hvilken Mængde Foder der forbrugtes til hver især paa de forskjellige Trin af Fødningen, og hvormeget Kjød hver Race derved havde ansat, eller hvad der er det samme, hvad et Pund Kjød kostede at producere hos hver Race. I 1847 begyndtes saaledes Forsøg med Røer af omtrent samme Alder, og af Devon-, Hereford- og Korthorn-Racen paa den ene Side, samt af normannisk Race (Cotentine) paa den anden Side, i den Hensigt, at de fuldfedede skulde fremstilles ved Siden af hinanden paa Dyrskuet i Poissy; i denne Plan gjorde imidlertid Urolighederne i 1848 Afbræk, hele Dyrskuet faldt bort, og Fødningen maatte fuldføres for et nærmere liggende Marked; men Resultatet af Forsøgene var derfor ikke ganske tabt, idet de afgive et afsmæssigt Bidrag til Buroderingen af de tidligere Racers billigere Hold*). I 1851 derimod lykkedes Forsøget bedre, og ved Dyrskuet i Poissy 14de—16de April fremstilledes Durham-, Hereford- og Devon-Røer og Stude, forsøgsviis fedede siden 1ste Decbr. 1850. I de følgende Aar have næsten stadigt lignende Udstillinger fundet Sted.

Ved de fleste Dyrskuer lod Regjeringen ogsaa fremstille fedede Individier (ældre Tyre, ufrugtbare Røer), som vare ud-

*) Af en Beretning, som en privat Dybrætter, Marquis de Torcy til Durcet (Orne), indsendte til Agerdyrkningsministeriet, og som indeholdt nøiagtige Opgivelser over Foderforbrug og detses Værd paa den ene Side, det indvundne af Gjøbning, Mælk og Kjød paa den anden Side, og i Henhold hertil viste, hvad hvert Pund Kjød kostede Dybrætterne, fremgik tydeligen, at jo mere et Dyr kostede i en given Tid, det vil sige, jo mere det i en given Tid fortærede, desto billigere var samme Vægt af Kjød at producere.

satte af de indførte Racer, fornemmelig af Durham-Racen, for at give Opdrætteerne Leilighed til Sammenligning imellem, hvad disse Dyr ved Udstyknngen ydede, og det, som de indfødte Racer pleiede at give.

Den lod sig det ogsaa være magtpaaliggende, at lade Dyrene befordre paa forskjellig Maade, for at kunne oplyse, hvilket Tab dermed var forbundet.

Som et Exempel paa det Tab, en længere Drift medfører, skal her kun anføres, at tvende Korthorns-Oxer, som veiede respective 1760 og 1660 Pd., i Løbet af 17 Dage, i hvilke de tilbagelagde til Fods c. 18 Mile (125 Kilometer), tabte i Vægt 240 Pund hver, det vil sige 13 à 14 pCt. af deres Vægt før Reisen, omtrent 14 Pund om Dagen, og næsten ligesaa meget pr. Mil.

Regjeringens Bestræbelser for at fremkalde en tidligere Fedning af Slagtekvæget, og saaledes indenfor samme Tidsrum en større Produktion af Kjød, lykkedes over al Forventning. Der var vistnok i Begyndelsen en Modstand at overvinde fra deres Side, som antog den gjængse Fremgangsmaade, først at fede Oxerne, efterat de i længere Tid havde været anvendte til Arbeide, for den naturligste og billigste; disses Raisonnement var nemlig dette, at Oxen ved sit Arbeide betalte sine Opdrætningsomkostninger, og at man altsaa havde det magre Dyr saagodtsom for Intet; sølgelig maatte Kjød ad denne Vej kunne produceres billigere, end naar det tilige skulde bære Udløget til det unge Dyrs Opdræt. Et nøiagtigere Regnskab over Indtægt og Udgift godtgjorde snart Antagelsens Uholdbarhed, idet Arbeidsracerne for at danne samme Mængde Kjød brugte langt mere Foder end de tidligt modne; og de tidligtmodne Racer, navnlig Korthornet, udbredte sig stedse videre, selv efter at det havde viist sig, at disse Racers Talsmænd (og navnlig Generalinspecteuren for Agerdyrkingen, Lesebvre de St. Marie, der personlig havde indkjøbt de fleste Korthornsindivider) havde stuffet sig, naar de hos Blandinger af franske Racer med Korthorn, ved Siden af den større Fedeevne og tidligere Modenhed, tillige lovede sig en forøget Mælkerigdom og en ikke formindstet Arbeidsdygtighed.

—Allerede i 1855 kunde Aldersterminen for unge Stude, der først var sat til 4 Aar, rykkes et Aar frem, og samtidigt iagttoges samme Bevægelse i Tillæget af Faar; engelske Racer indførtes almindeligen, og paa sine Steder vidste man med Held ved Hjælp af engelske (navnlig Newkent og Dishley) Faar, at undergive de lokale Racer en Omdannelse, som kan sættes ved Siden af den, der tidligere med andre Landsaar var foretaget ved de spanske Racer. Saaledes have i det nordlige Frankrig i sig selv vedligeholdte Racer af engelsk-fransk Blod, med et Støttepunkt i Skæriet Montcavrel; og i det vestlige Frankrig har en privat Opdrætter, Paul Malingié, Directeur for Forvalterskolen (ferme école) Charmoise (Dep. Loir et Cher), ad lignende Veie — ved at krydse New-Kent og New-Leicester Væddere med den ypperlige franske Landrace i Berry (race herrichonne) — frembragt en efter Gaarden opkaldt constant Race, der har tildraget sig almindelig Opmærksomhed ved de forskjellige Dyrskuer, og ved Verdensudstillingen i Paris isjor belønnedes med Præmie. Selv indenfor Merinosfaarenes eget Omraade har Bevægelsen viist sig, idet efterhaanden de større, mere velbyggede og kjødrige Slags have fortrængt de mindre, der mere udmærkede sig ved Uldens Fiinhed; Iqvart er en ivrig Understøtter af denne Udvikling, hvilken det skyldes, at en stor Deel fransk Merinosfaar kunne opstilles som Kjødsaar, eftersom de ikke vige for de engelske Racer i Vægt og Størrelse, men derimod nok i tidlig Modenhed og Kjødets finere Bestaffenhed.

En anden Hindring at overvinde var Slagternes, og indirekte Consumenternes, Modstand mod de tidligmodne Racer; Kjødet af disse sagdes nemlig at mangle Saft og Kraft, og ligeledes at være isprængt sit Fedt paa en for Fedtets økonomiske Benyttelse uheldig Maade. Ved den ældre Fedningsmaade dannedes mere Talg i Røttet og omkring Nyrene, og det Dyr ansaaes for det Bedste, der i Forhold til Legemets

Vægt gav den største Mængde Talg*); hos de tidlige Racer danner der sig mere Fedt under Huden, og der indtræde let Tilfælde, hvor Kjødet er mere dækket af Fedt, end det behager Consumenterne. Begge Forhold ere imidlertid Følger af en urigtig Fodning, der ikke svarer til Racens Eiendommelighed; under en regelmæssig Fodning fordeles Fedtet sig ligeligt i Bindevævet, trænger ind imellem Kjødbundterne, omspinder disse med stedse finere Masser, og frembringer derved det marmorerede Udseende, der er Tegnet paa hvad man i Frankrig og England kalder modent eller fuldt udviklet Kjød**); men fedes et Dyr uforholdsmæssigt stærkt o: saaledes at Kjøddannelsen ikke kan holde Skridt med Fedtdannelsen, da vil Fedtet op-hobe sig, og det samler sig i Underlivet hos de Racer, der have mere seige Fibrer og sparsomt Bindevæv, men villigere under Huden hos dem, hvis Muskler ikke ere udviklede og hvis Bindevæv er løst. Den stærke Ansamling af Fedt under Huden finder saaledes sjeldnere Sted hos de tidligt modne Racer, thi disse Muskler naae tidligt en stor Udvikling; men den optræder hyppigen, naar en sildigere moden Race fedes i en yngre Alder. Her ere saaledes tvende for Opdrættene meget vigtige Hensyn at iagttage, og Kjendskabet til dem skyldes kun den Grundighed, med hvilken en Commission af Juryen følger Slagtedyrene lige til deres endelige Udstykning.

Paa samme Maade er det ogsaa blevet oplyst, at de Former, der ved den ydre Bedømmelse sætte det ene Hoved over det andet, ikke ganske stemme overeens med de indre

*) I Bordeaux gjorde man Indsigelser mod Jurens Dom, fordi Slagtningen viste, at et ikke præmiebelønnet Dyr gav det største Forhold af Talg. Men Overfisgen over Slagtningens Udsald ydtegjorde netop Jurens rigtigere Opfattelse, thi de belønnede Dyr vare de, der gave det største Forhold af Kjød (Vægt af de 4 Fjerdinge i Forhold til den levende Vægt). Publikum var dog ikke overbevist, og Kommunen opfordredes til at afsætte en Præmie, til hvilken skulde concurreres efter den gamle Methode.

**) viande mûre i Mobsætning til viande verte.

Egenskaber ved Rjødets, der gjøre det meest yndet af Consumenterne. Race, Alder og Fødningsmaade spille derved en Rolle med, men ingenlunde nogen absolut eller bestemmelig Rolle, saa at her endnu er Rum for videregaaende Undersøgelser.

Endeligen skal endnu kun gjøres opmærksom paa, at i sin stadige Bestræbelse efter at udelukke Tilfældigheder fra Belønning, og derimod fremme eget eensartet Tillæg, har Regjeringen i de sidste Aar udsat høie Præmier (à 1000 Frs.) for en Række (4—6) Hoveder, der fremstilledes samlede i een Lod. Det er den samme Tanke, som fra først af bestemte den til at forlange Fremstillingen, ikke af et enkelt eller af enkelte Faar, men af hele Flokke, som Betingelse for Afgang til Præmie. Og for at borttage selv et muligt Skin af Partiskhed, som maatte kunne forudsættes til Fordeel for bekjendte Opdrættere, er det vedtaget, at Juryn under sin Bedømmelse ikke meddeles nogen som helst Oplysning om Dyrenes Giere eller Hjemstavn, men at den kun skjelner de fremstillede Individuer ved vilkaarligt givne Nummere; først naar Dommen allerede er fældet, og Beslutningerne skulle udfærdiges, indhændes den de fuldstændige Data.

For Tillægdyr oprettedes offentlige Dyrskuer først flere Aar efter at Slagtekvæggæsterne havde begyndt at vinde Indgang, og det første Skridt stete ved et Forsøg = Skue i Poissy 1849, hvorpaa fulgte et almindeligt Skue i Versailles fra 8de til 18de October 1850; private, til enkelte Departementer indskrænkede, Dyrskuer vare dog allerede tidligere oprettede hist og her, under lokale oekonomiske Foreningers Ægide. Ifølge Planen stod Agangen kun aaben for Handedyr af Heste, Hornkvæg, Faar og Sviin, som idetmindste havde opnaaet en Alder af resp. 2 Aar, 1 Aar, og 6 Maaneder; for Hestens Bedkommende var det tillige bestemt, at kun de franske Racer, der almindeligen benyttedes (eller egnede

fig) til de ved Landbruget foresaldende Arbeider, maatte concurrere om de udsatte Præmier. Huusdyrene fordeeltes under 6 Afdelinger, af hvilke enhver omfattede et Antal Departementer, som i landoekonomisk Henseende kunde sættes som eensartede, og under hver Afdeling var udsat 2,200 Frs. for Heste (i 3 Præmier paa 1000, 700 og 500 Frs.), 4,400 Frs. for Hornkvæg (i 4 Præmier paa 2000, 1000, 800 og 600 Frs.), 600 Frs. i 3 Præmier for Faar og 450 Frs. ligeledes i 3 Præmier for Sviin. Dette forandredes dog allerede i 1851 ved Provindsstuerne's Oprettelse, og i 1852 begyndte Dyrene ogsaa ved Hovedstuet at concurrere efter Race uden Hensyn til Stedet, hvor de vare opdrættede. Fremdeles var ligesom ved Slagtekvægstuerne en vis Sum og flere Medailler udsatte som Belønninger for de Individuer af Dyndeklassen, der havde vist særegen Dygtighed eller Omhu ved Behandlingen og Opdrættet af udstillede Dyr.

I Forbindelse med disse Dyrstuer stod ogsaa Udstillinger af Agerdyrkningsprodukter og Agerdyrkningsredskaber, og ligesom ved Slagtekvægstuerne blive ogsaa her de med første Præmie belønnede Dyr afbildede og lithographerede.

Endelig indrettedes ogsaa offentlige Auctioner over de udstillede Dyr, for at give Opdrætterne Leilighed til under gunstige Betingelser at erhverve sig fortrinlige Tillægsdyr; men denne Deel af Planen er kun usuldstændigen lykkedes, da Udstillerne i Reglen holdt deres Dyr i alt for høi Priis, og i de allerfleste Tilfælde tilfloges Dyrene deres Eiere „af Mangel paa passende Bud“.

I nøie Sammenhæng med det almindelige Dyrstue, som i 1850, 51 og 52 holdtes i Versailles, men i 1853 i Orleans, og i 1854, 55 og 56 i Paris, sættes efterhaanden (fra 1851) en Deel Provindsstuer, concours regionaux, hvortil Adgangen var forbeholdt de indenfor den dragne Kreds hjemmehørende Opdrættere og Landmand. Efter Indstilling af Juryen ved det almindelige Stue tilstodes det senere Eierne af de Dyr (Produkter og Raffiner), som ved Provindsstuerne

vare belønnede med Præmie eller hæderlig Omtale, paa offentlig Regning at lade disse befordres til og fra de almindelige Skuer, hvorved Hovedskuerne først bleve istand til, efter deres Bestemmelse, at afgive en Oversigt over det Fortrinligste, den franske Avl (og det franske Landbrug) formaaede at opvise.

I 1854 udvidedes Dyrskuerne til tillige at omfatte Hundyr; til samme Tid bortfaldt imidlertid Præmier for Heste, mindre som Følge af Mangel paa tilstrækkelig Repræsentation ved Skuerne, end som Ittring af den fra Jockey-Clubben udgaaede, og ovenfra begunstigede Tendent's til at oversee enhver anden Hesteform end den patroniserede Løberrace. Mærkeligt nok faldt denne officielle Tilfidesættelse af de franske Racer sammen med, at man i Udlandet begyndte at faae Dinene op for den Værdi, som flere af de grovere Slags, s. Ex. Boulonnaiser-Racen og især Percheronhesten, besidde som Arbejdsdyr, idet de nemlig forene massiv Bygning med forholdsviis let Bevægelse. Maaskee maa det tilskrives den store Tilstrømning af Fremmede, som den store Industriudstilling 1855 og Agerdyrkningsudstillingen 1856 droge til Paris, paa hvis Gader de nævnte Hesteracer daglig aflægge praktiske Prover paa deres Dygtighed, at der i de sidste Aar er udført mange Percheronheste til forskjellige Steder af Lydsland (s. Ex. til Schlesien, Østerrig og Böhmen) samt til Ungarn, for at tjene til Vandracernes Forbedring eller Ophjælpning, ja at de nogle Steder endog søges bevarede i deres Reenhed som Stamstod*).

Denne hele Ordning af de franske Dyrskuer har flere væsentlige Fordele. For det Første bidrager Forbindelsen af

*) I Beretningen om den Reise, som jeg foretog i Efteraaret 1853, findes Percheronhesten allerede omtalt som „et Monier for en Arbejdshest“; dens nærmere Beskrivelse findes sammesteds, see Tidsskr. for Veterinairer 2det Bind.

Provindsskuer med et Hovedskue til at forhindre lokale Interesser eller en eenfædig Bedømmelsesmaade fra at vinde fast Fod, idet Gjenstandene for de lokale Jurys Dom underkastes et aarligt Overfljøn ved den større og af Landets indsigtsfuldste Mænd sammensatte Jurys Kjendelse, hvilket endmere vinder i Betydning derved, at enhver Dom motiveres og offentlig bekjendtgjøres. Denne Bekjendtgjørelse, ledsaget som den er af fortrinlige Afbildninger, afgiver ligeledes baade en vigtig Belæring og en stadig Control med de Dommen ledende Ansvuelse, og neppe vil nogen Bildfarelse gjøre sig gjældende, uden at den meget snart imødegaaes og tilbagevisees. Endelig er det, at den øverste Ledelse ligger i Regjeringens Haand, en Garanti for, at ikke blot de gjængse, af Majoriteten blandt Landbrugerne hylde, Ansvuelse komme til Udtalelse, men at disse behjæses med al den Sagkundskab og større Indsigt, som kun de Enkelte kunne besidde, der have gjort Gjenstanden til deres Livsstudium og erhvervet sig den fornødne Forkundskab og orienterende Overfljøn; paa den anden Side derimod er den Omstændighed, at det overveiende Fleertal i Juryn dannes af ansættede praktiske Landmænd, atter en Sikkerhed for, at ikke uprøvede Theorier nu og da skulde kunne tiltage sig den Vægt, som kun tilkommer dem, der have gennemgaaet Erfaringens Skjærnsild.

Det fremgaaer ogsaa af Beretningerne, at Generalinspekturerne for Agerdyrkingen ikke lade deres Ret ubenyttet, kritisk at vurdere de fældede Domme, og i enkelte Tilfælde at godtgjøre det meer eller mindre Urigtige i disse; dog synes deres Deeltagelse i Jurys Forhandlinger og Kjendelser ikke ret vel at kunne forenes med ovenangførte Side af deres Virksomhed, og er i saa Henseende den Bestemmelse hos os, at Land-Stutmesteren (der forsaavidt svarer til Generalinspektøren) kun konsuleres, men ikke selv afgiver Stemme, at være baade den mere passende og den mere logisk rigtige. Det bør ei heller lades ganske uberørt, at der i Loven af 31te Marts 1852 § 9 og § 22 findes Antydninger, der retteligt

benyttede vilde føre til lignende Bekjendtgjørelser som de franske; den blotte Meddelelse af de ved hvert Dyrskue fremstillede Dyr, i Forening med den af Dommerkomiteerne til Protokollen førte Beskrivelse, vilde afgive et særdeles brugbart Materiale. For kun at nævne et eneste Exempel: Dvart godtgjør af de franske Beretninger, at de Mænd, der stadigt erholde Præmie, altid ere saadanne, som holde rene Racer, og det uagtet, som ovenfor anført, Dyrenes Ciere ere Juryen ubekjendte inden Dommen er falden; Propr. Valentiner har hos os gjort en lignende Bemærkning for Hornkvægets Bedkommende efter Optegnelser for et eneste Amt; medførte Beretningerne ingen anden Nytte, end at yde Stof til et saadant Spørgsmaals Besvarelse, vilde de allerede have rigeligt betalt den paa dem anvendte Møie og Udgift.

De Udtalelser, der ledsage Juryernes Kjendelser, afgive ikke alene Prover paa, hvorledes til forskjellige Tider og fra forskjellige Standpunkter samme Sag betragtes paa forskjellig Maade, men de vise ogsaa, hvorledes ved den frie Udveksling af de afvigende Anskuelser det Sande baner sig Vej. Ligeledes seer man i dem afspeilet den samme Kamp mellem Tilhængerne af Krydsningsystemet og de rene Racers Talsmænd, og ligesom her og andetsteds er det de større, og ofte de intelligenteste og anseteste Opdrættere, der hylde forstnævnte Anskuelse (i Reglen vildledte af den tilsyneladende Gjenvei, ad hvilken man derved synes at bevæge sig), medens det er Mændene med mere extensiv Erfaring, saaledes som Studier og Reiser give den, der allevegne fastholde Racereenhedens Betydning. Medens saaledes Grev de Kergorlay (bekjendt som en af Vicepræsidenterne ved Agerdyrkningsudstillingen 1856) 1851 søger at rokke det Fortrin, der ved Dyrskuerne er givet Landracerne, og taler for „Iblandingen af et rigere og ædlere Blod“, for derved at hæve Racer, „som mere virke ved Vægten af deres blotte Masse, end ved Lemmernes virkelige Kraft“; og medens Dumignon (ved at omtale Boulonnaise- og Percheron-Racen 1852) og Jamet (ved at omtale

Bretagner-Racen) søge at besmykke deres Forkjærlighed for de engelske Blandinger ved at fortælle, at Liderne have forandret sig, at Veie, Vogne, Redskaber ere blevne forbedrede, lettere at bevæge, saa at der tilkommer Hurtigheden større Betydning end tidligere, hvorfor Racer, „som ere fortrinlige Trækheste, Mynsteret for en Bløhest“, ikke længere have samme Værd som hidtil, „da de fortrinnsviis egne sig for Skridtgang, men Nutiden fordrer hurtigere Gangarter“, saa see vi derimod alle Bidskabens Repræsentanter med seirrige Grunde at gjendrive disse, og at hævde de rene Racers høiere Værd. Chambellant, Generalinspecteur for Agerdyrkingen, og Formand for Juryen ved et Dyrskue i Limoges 1852, nægter saaledes endeel af de udstillede Heste Adkomst til Præmie, „fordi de bedste af dem vel vare fortrinlige Dyr, men manglede Specialitet og andre for Bestelere uundværlige Egenskaber“. Antetsteds: „Juryen har forbeholdt Præmierne for saadanne Individer, som henhøre til fast begrundede Familier af constant Ned-arvning. 1854.

Baudement, Lærer i Zootechnie*) ved Conservatoire des arts et metiers og tidligere ved Landbohøjskolen i Versailles, udtaler sig som Ordfører for Juryen ved Hovedskuet i Versailles 1853 paa lignende Maade; han yttre saaledes „at Juryen ikke har ladet sig sluffe af det elegante Præg hos flere af de udstillede Heste, mærkelige som Produkter, men uden Stempel som Bestelere“; han dadler Blandingen af tvende nærstaaende Slags, som af Boulonnais-Slaget med det flamske, „fordi det udviser det Harmoniske i Formen hos forstævnte“; han udvikler, hvorledes Svægracerne kun kunne udvikles til noget fortrinligt, ved at specialisere dem, nogle til Slagtekvæg, nogle til Malke- og andre til Arbeidskvæg, ja at dette sidste igjen specialiserer sig efter Eggen; „paa denne Maade, siger han, vil det store Princip, Arbeidets Deling, der har været saa gunstigt for

*) Svarende til vore hygieiniske Fag.

Industriens Udvikling, finde sin Anvendelse i Agerdyrkingen." Et følgende Aar yttre han, „hvis der er noget, som mere og mere fuldstændigen godtgjøres ved hvert følgende Skue, saa er det Pleiens alt overveiende Indflydelse paa Dyrenes Forædling"; og ligeledes „hvis Hensigten med Krydninger er at frembringe en Brugsgjenstand, saa er det en meget skjøn som Gjenvei, men er det Racens Forbedring, man foresætter sig, dens Omdannelse, da er Foretagendet fuldt af Fare, og man maa vide at føre det til Ende, for ikke at blive staaende ved en Bastardform, uden Værd, uden Fasthed, uden Fremtid". Dvart udtaler sig ganske i samme Retning; „man kan ikke ansee den Opgave, at danne en Blandingsrace, som løst, med mindre Blandingerne ved at parres indbyrdes i flere Slægtsled, have dannet en Familie, hvis Individuer ligne hinanden meget, og constant gjengive deres Præg"; han roser den Bestemmelse, at Hundyr af Faar, for at erholde Præmie, skulle fremstilles i Lodder af mindst 5 Individuer: „en Opdrætter kan slumpe til at faae en udmærket Vædder, men det er meget sjældent, at han skal kunne fremstille 5 smukke Faar, med mindre han i lang Tid har lagt Vind paa en eensartet Hjord; see derfor er det saa vigtigt, at der er udsat Præmie ogsaa for Faarene."

Og naar der ved Skuet i Versailles 1852 gjordes et sidste Forsøg, idet Hr. de St. Germain udhævede det praktisk uoverkommelige for Juryn at forviise sig om Dyrenes rene Race, og som Exempel anføres, at en normannisk Tyr antoges for en Durham-Blanding, og vilde være bleven sat til Side, hvis ikke den ansete Eier ved Papirer havde godtgjort dens rene Nedstamning, da blev ogsaa dette Forsøg lettelig aspareret ved den ligefremme Bemærkning, at et saadant Exempel viste det Duffelige i, at hver Opdrætter, der ventede at yde noget Fortrinligt, lagde Vægt paa ordentlige Stamlistes.

Det vil ikke kunne undgaae Nogens Opmærksomhed, hvor sikker og let Fremgangen under saadanne Forhold maa blive, og man sammenligne hermed, hvor umuligt det er for os at

fjerne selv saadanne Feil og Mangler, om hvilke alle ere enige, og til Forsvar for hvilke der end ikke forsøges noget fornøstigt Ord (egempelviis kan nævnes Pointsberegningen og de indbrændte Hoppers Bedækning ved een og samme tilfældige Hingst); men det, der mangler hos os, er ogsaa Alt det, der giver Continuitet i Dyrskuerne, og forener de enkelte Erfaringer til noget Heelt og Sammenhængende.

Tillæg.

Som et yderligere Exempel paa, hvorledes Krydsningerne betragtes i Frankrig, skal her efter Recueil de med. vet. *) anføres de Yttringer, med hvilket den Committerede i Agerdyrkningsministeriet Eug. Marie, i en Oversigt over Pariserudstillingen ifjor omtaler dette Spørgsmaal.

„Udstillingen har ikke alene frembudt en Løkkemad for Nysgjerrigheden, men den har ogsaa givet den opmærksomme Jagttager Veilighed til at samle en Mængde Kjendsgjerninger, der ikke kunne andet end bidrage til Huusdyravlens Fremme. Udstillingen har saaledes givet alle dem en energisk Tilbageviisning, der ville, at alle Racer skulle omstøbes i samme Form, og som f. Ex. sætte Slagtekvæget som en Monsterform, og ikke see nogen Frelse for Agerbruget uden i Durham-Racen og dens Krydsninger. Selv England, dette Kjodproduktionens klassiske Land, har ikke fremstillet en enkelt Race eller en enkelt Monsterform (Typus); men ved Siden af dets Slagtedyr har det viist os sine smukke Ayrshire- og Alderney-Racer, der udmærke sig ved deres fortræffelige Melke-Egenskaber. I England som allevegne gives der altsaa særegne Racer, som svare til den forskjelligartede Brug, og vi maa tilføie, at disse

*) Dette Tidsskrift udgives og ledes af Lærerne ved Alforter Skolen, og svarer saaledes ganske til vort Tidsskrift for Veterinærer.

Racer bevares og forbedres i hele deres Reenhed, uden at man, under Paaskud af at gjensøde dem, tager sin Tilflugt til den Mængde Krydsninger, som man til den Fremmedes store Forbauselse allevegne moder hos os. Derfor finder man ikke heller, at der ved Dyrskuerne for Tillægsdyr paa hin Side af Kanalen (England) findes ansat Præmier for Blandinger. Vil dette da sige, at Krydsning er noget i England ganske ubekjendt? Ingenlunde, men den ledes der paa en ganske anderledes fornuftig Maade, end hos os. Hos Engländerne benyttes Blandingen ikke til Avl; den er intet Stamdyr, men den offres, saasnart den har ydet den Tjeneste, for hvis Skyld den er fremkaldt. Ingen af os har i Industripaladset mellem den engelske Udstillings tætte Rækker seet Han- eller Hundyr af Angus-Durham eller Durham-Angus Blanding, og dog er det bekjendt nok, at de fleste Dyrættere hyppigen parre disse tvende Racer indbyrdes; men Sagen er, at den saaledes fremkomne Blanding altid er indviet Coelibatet, og i nævnte Tilfælde ingen anden Bestemmelse har, end Slagterhuset. Saadant er det Maal, vi i Frankrig maa sætte os, og det er det eneste Middel til at have vore Huusdyr til lige Trin med dem, af hvilke den engelske Agerdyrking med Rette er saa stolt. Forbedringen af Racerne i sig selv maa gaae frem Side om Side med Krydsninger, men dog kun paa den Betingelse, at Krydsningen kun i ganske enkelte sjeldne Tilfælde gaaer ud paa Dannelsen af Blandinger, fremkaldte i det bedrageriske Haab ved dem at grundlægge en ny Familie med faste Bygningstræk. Denne Mani for Krydsning, der hos os er drevet til saa hyderlige Grændser, kan kun give slette Resultater, og det er derfor, at vi ikke ofte nok kunne henlede vore Læsers Opmærksomhed paa dens farlige Side, samtidigt med at vi paapege dem de heldige Virkninger af den modsatte Fremgangsmaade". (Der følge nogle Exempler paa Tillægsdyr af rene franske Racer, forbedrede i sig selv).